

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Aika 11.12.2023, klo 14:40 - 17:09

Paikka FinnMedi 5 Iso kokoushuone

Käsitellyt asiat

§ 118 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 119 Pöytäkirjan tarkastus

§ 120 Läsnaolo- ja puheoikeus

§ 121 Pirkanmaan hyvinvointialueen avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys

§ 122 Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys

§ 123 Viestintä ja tiedottaminen Pirkanmaan hyvinvointialueella

§ 124 Kotihoidon tukipalveluiden, kotiin vietävien palveluiden, ikääntyneiden asumisen palveluiden ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden myöntämisen perusteet

§ 125 Vanhusneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta

§ 126 Vanhusneuvoston valmistelutyöryhmän valinta

§ 127 Vanhusneuvoston jäsenen eroaminen, Akaa

§ 128 Vanhusneuvoston varajäsenen eroaminen, Tampere

§ 129 Tiedoksi merkittävät asiat

§ 130 Muut asiat

§ 131 Kokouksen päättäminen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Saapuvilla olleet jäsenet

Antero Saksala, puheenjohtaja
Heimo Hanhilahti
Eila Henriksson, poistui 16:19
Mervi Hissa
Leena Hulkkonen
Anneli Humala
Erkki Häkkinen
Kari Itkonen
Anneli Kallio
Ulla Karppila
Kalevi Kaukola
Hannes Koivula
Irma Koskela
Ilkka Kotiranta
Kimmo Laakia
Anna-Maija Lahtinen
Salme Lehtonen, poistui 16:19
Tiina Leppänen
Marianne Marenk
Paula Mattila
Leena Ojala
Tarja Pukuri
Tapio Somppi
Taina Törmä
Riitta Vatanen
Ritva Viitaniemi
Kirsti Isotalo, varajäsen
Eero Portaankorva, varajäsen
Erkki Törmä, varajäsen, poistui 16:19
Paula Heinola, varajäsen

Muut saapuvilla olleet

Noora Salminen, suunnittelija
Annamari Tuominen, suunnittelupäällikkö, sihteeri
Virpi Heikkinen, vastuualuejohtaja, poistui 15:30
Saija Mäkinen, kuntoutuspäällikkö, poistui 15:30
Elina Kinnunen, viestintäjohtaja, saapui 15:30, poistui 16:00
Mari Jokela, suunnittelija, saapui 16:00, poistui 16:19

Poissa

Riikka Piironen, suunnittelija
Eija Anttila
Reijo Fredriksson
Maikki Hämäläinen-Ylikahri
Eila Kalliomäki
Pekka Karppanen
Tarja Karvinen
Reijo Laitinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Esko Morikka
Nykänen Martti
Ilkka Salonen

Allekirjoitukset

Antero Saksala
Puheenjohtaja

Annamari Tuominen
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

13.12.2023

12.12.2023

Marianne Marenk
pöytäkirjantarkastaja

Paula Mattila
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pirkanmaan hyvinvointialueen verkkosivulla pirha.cloudnc.fi 14.12.2023.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 118

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja avaa kokouksen ja toteaa sen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Ehdotus

Puheenjohtaja avaa kokouksen. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14:40 ja totesi sen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen pöytäkirjanpitäjänä toimii suunnittelupäällikkö Annamari Tuominen.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 119

Pöytäkirjan tarkastus

Ehdotus

Valitaan pöytäkirjantarkastajiksi Marianne Marenk ja Paula Mattila.
Pöytäkirjantarkastajat toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Päätös

Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Marianne Marenk ja Paula Mattila.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 120

Läsnäolo- ja puheoikeus

Ehdotus

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus avokuntoutuksen vastuualuejohtaja Virpi Heikkiselle § 121, viestintäjohtaja Elina Kinnuselle § 123 ja suunnittelija Mari Jokelalle § 124 ajaksi.

Päätös

Myönnettiin läsnäolo- ja puheoikeus avokuntoutuksen vastuualuejohtaja Virpi Heikkiselle ja kuntoutuspäällikkö Saija Mäkiselle § 121 ajaksi, viestintäjohtaja Elina Kinnuselle § 123 ajaksi ja suunnittelija Mari Jokelalle § 124 ajaksi. Lisäksi myönnettiin läsnäolo- ja puheoikeus suunnittelupäällikkö Annamari Tuomiselle kokouksen ajaksi.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 121

Pirkanmaan hyvinvointialueen avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys

27852/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Virpi Heikkinen, VASTUUALUEJOHTAJA, virpi.heikkinen@pirha.fi

Liitteet

- 1 Vanhusneuvoston lausunto avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitykseen
- 2 Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys laaja aineisto, korjattu 27112023
- 3 Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys lyhyt aineisto, korjattu 27112023

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ” yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut ” alatavoitteen ”eheä ja monikanavainen palveluiden verkosto” alla on toteutettu hyvinvointialueen avokuntoutuksen palveluiden verkostoa koskeva selvitys lokakuussa 2023.

Selvityksen tavoitteet ja toteuttamistapa

Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksen tavoitteena on vastata monikanavaisella palveluiden verkostolla palvelutarpeeseen ja sen muutokseen, turvata yhdenvertaisten palveluiden saatavuus sekä varmistaa henkilöstön riittävyys. Lisäksi tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua sekä luoda näkemys tarvittavista tiloista ja investoinneista.

Avokuntoutuksen palveluiden verkoston valmistelussa on ollut pohjana aluevaltuuston 14.8.2023 hyväksymät palveluverkon kehittämisen yleiset sekä palvelukohtaiset periaatteet.

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Avokuntoutus tuottaa kuntoutusta, joka edistää tai ylläpitää toiminta- ja/tai työkykyä. Avokuntoutuksen palveluita ovat lasten ja aikuisten fysioterapia, lasten ja aikuisten toimintaterapia, ryhmäkuntoutus, apuvälinepalvelut, kotikuntoutus, asumispalveluiden kuntoutus ja neuropsykologinen kuntoutus. Lisäksi avokuntoutuksen osana toimii keskitetty työkyvyn tuen palvelu.

Pirkanmaan hyvinvointialue tuottaa tällä hetkellä avokuntoutuksen palveluita 44 toimipisteessä, joista viidessä on ulkoisilta tuottajilta hankittua palvelua. Oman toiminnan toimipisteistä 29 on sote-asevilla. Toimipisteistä 10 sijaitsee joko ikäihmisten tai lasten palveluiden tai koulujen yhteydessä. Edellä mainitut toimipisteet ovat omana yksikkönään tai hyvinvointialueen muiden palveluiden tiloissa. Oman toiminnan toimipisteet eroavat kooltaan huomattavasti toisistaan. Toimipisteistä yhdeksässä työskentelee vain yksi terapeutti koko- tai osa-aikaisesti. Avokuntoutuksen henkilöstömäärä on yhteensä 285.

Avokuntoutus hankkii kuntoutuspalveluja vuonna 2023 yli 4 miljoonalla eurolla. Hankintapäätökset on tehty keskitetysti toukokuusta 2023 alkaen. Tasapainoa ulkoisilta tuottajilta hankittujen palveluiden ja oman tuotannon välillä haetaan aktiivisesti.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Pirkanmaan hyvinvointialueen toiminnan käynnistyessä eri kuntien kuntoutuksen toimintamallit ja resurssit olivat hyvin erilaiset, ja näiden yhdenmukaistaminen on käynnissä. Fysioterapeuttien suoravastaanottojen saatavuus on pääsääntöisesti hyvällä tasolla. Erityisesti lasten terapeutteja on valtakunnallisesti vähän, eikä palvelun saatavuutta pystytä kaikilta osin turvaamaan. Digitaalisten kanavien hyödyntäminen on tähän asti ollut vähäistä.

Avokuntoutus toteutuu usein kuntoutujan toimintaympäristössä, joten liikkuvia palveluja on jo nyt suhteellisen paljon. Kotikuntoutuksen 60 työntekijää liikkuvat kodeissa, asumispalveluiden 30 työntekijää muun muassa lähitoreilla ja lasten 32 terapeuttia päiväkodeissa, kouluissa ja lasten omissa kodeissa. Pienten sote-asemien palvelua on tuotettu liikkuvana palveluna suuremmilta sote-asemilta.

Pirkanmaalla sote-palveluiden ja työllisyyden hoidon toimijat ovat jo vuosia kehittäneet työkyvyn tuen palveluita yhdessä. Avokuntoutuksen työkyky-yksikköä kehitetään koko aluetta palvelevaksi koordinoivaksi toimijaksi.

Pirkanmaan väestömäärän ennustetaan kasvavan 2–4 % vuoteen 2035 mennessä. Tulevien 10 vuoden aikana suurten ikäluokkien kotona asumista tukevien palveluiden ja kuntoutuksen tarve kasvaa, ja tämän yhdessä väestönkasvun kanssa ennustetaan lisäävän avokuntoutuksen tarvetta 4 % nykyisestä tasosta. Vaikka lasten ja nuorten osuus väestöstä pienenee, on nähtävissä viitteitä myös tämän ryhmän kasvavasta tuen ja kuntoutuksen tarpeesta. Avokuntoutuksessa on tulevana vuosina tuotettava niin ikäihmisten kuin lastenkin toimintakykyä ylläpitävää kuntoutuspalvelua.

Palveluiden verkoston tavoitetila ja johtopäätökset

Pirkanmaalla palveluja tulee monimuotoistaa ja yhteensovittaa. Lähtökohtana valmistelussa on monikanavainen palveluiden verkosto, jossa palvelut jakautuvat fyysisiin toimipisteisiin, liikkuviin palveluihin sekä digipalveluihin. Avokuntoutuksessa on paljon mahdollisuuksia monikanavaisen palvelutuotantoon. Kuitenkin yli 80 % kuntoutuksen palveluista liittyy tuki- ja liikuntaelämistön toimintakykyongelmiin, jolloin kuntoutuksen suunnittelussa tarvitaan kuntoutujan fyysinen tutkimus ja lähikäynti. Toinen kuntoutuksen ominaispiirre on palvelun tuloksellisuuden edellytyksenä oleva kuntoutujan oma aktiivisuus ja harjoittelu, jonka seuranta on mahdollista tehdä digitaalisesti. Moniammatillisuus ja toimintakyvyn itsearviointi soveltuvat myös hyvin digitaalisesti toteutettaviksi.

Ryhmätoiminnoilla on vahva perinne kuntoutuksessa, ja niiden hyödyntäminen nykyistä kohdennetummin, myös etäpalveluna ja digitaalisesti, tarjoaa mahdollisuuksia ratkaista resurssipulaa sekä itse tuotetuissa että ulkoisilta tuottajilta hankituissa palveluissa. Ryhmätoiminnot muodostavat kuntoutuksesta vahvan yhdyspinnan hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin sekä kolmannen sektorin toimintaan, ja näiden tahojen työnjakoa tulee selkiyttää.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden tiiviimpi integraatio on keskeinen tulevaisuuden tavoite. Toimintakykylähtöinen kuntoutus tunnistaa usein muiden toimijoiden, erityisesti päihde- ja mielenterveystyön, palvelutarpeita. Joustava yhteistyö sote-asemilla sekä yhteiset asiakassuunnitelmat varmistavat asianmukaiset ja oikea-aikaiset palvelut.

Palveluiden verkoston valmistelu lähti kolmesta skenaariosta: ei muutoksia, maltilliset muutokset ja laajemmat muutokset. Näistä valmistelutyöryhmät pitivät tulevaisuuden

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

palveluiden verkoston kehittämisessä parhaana vaihtoehtona laajempien muutosten skenaariota, jossa palveluita keskitetään vahvoihin osaamiskeskittyymiin, ja samalla lisätään merkittävästi liikkuvia palveluja sekä mahdollisimman paljon digitaalisia palveluita. Samalla palveluiden verkostoa tiivistetään, jotta voidaan turvata toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palveluiden kokonaisuus maakuntatasoisena.

Avokuntoutuksen laajempien muutosten skenaariossa vuonna 2035 fyysisissä toimipisteissä tapahtuisi 50 % käynneistä. Liikkuvina palveluina tarjottaisiin 25 % käynneistä ja digitaalisina palveluina 25 % käynneistä. Liikkuvien palveluiden tarjontaa pilotoidaan vuonna 2024.

Avokuntoutuksen tulevaisuuden palveluiden verkoston osalta esitetään, että vuonna 2035 käytössä olisi 21 toimipistettä. Nykyisten toimipisteiden tilojen riittävyyteen haettaisiin ratkaisuja muun muassa etä- ja hybridityöllä, tilavarausjärjestelmillä ja aukioloaikojen laajentamisella. Liikkuvilla palveluilla suunnitellaan täydennettävän palveluita erityisesti haja-asutusseuduilla, joissa julkinen liikenne on vähäistä. Palveluverkon lähiasemat ja muut käytettävät toimitilat suunnitellaan yhdessä vastaanottotoiminnan ja muiden alueella palveluja tarjoavien toimijoiden kanssa vuoden 2024 aikana. Muutoksia esitetään toteutettavaksi pitkällä aikavälillä ja hallitusti ottaen huomioon toimitilojen lisärakentamis- ja perusparannustarpeet.

Skenaarioiden mukaisista muutoksista on tehty vaikutusten arviointi muun muassa asiakkaisiin, asukkaisiin, henkilöstöön, sidosryhmiin, ympäristöön ja maaseutualueisiin. Lisäksi on arvioitu vaikutuksia talouteen.

Avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitys on liitteenä.

Ehdotus

Vanhusneuvosto

- merkitsee avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksen tiedoksi, ja
- antaa kommentit aluehallitukselle.

Kokouskäsitely

Asia käsiteltiin loppuun § 123 ja § 124 jälkeen.

Vastuualuejohtaja Virpi Heikkinen ja kuntoutuspäällikkö Saija Mäkinen olivat läsnä kokouksessa tämän pykälän käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Vanhusneuvosto päätti tarkastaa pykälän kokouksessa.

Päätös

Vanhusneuvosto päätti

- merkitä avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvityksen tiedoksi
- hyväksyä vanhusneuvoston lausunnon avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitykseen. Vanhusneuvoston lausunto avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitykseen otettiin pöytäkirjan liitteeksi.
- antaa lausunnon aluehallitukselle
- tarkastaa pykälän kokouksessa.

Tiedoksi

Aluehallitus, Eeva Torppa-Saarinen, Sari Mäkinen, Virpi Heikkinen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 122

Pirkanmaan hyvinvointialueen vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys

27853/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Päivi Tryyki, IKÄIHMISTEN JA VAMMAISTEN PJOH, paivi.tryyki@pirha.fi
Tuulikki Parikka, TOIMIALUEJOHTAJA, tuulikki.parikka@pirha.fi

Liitteet

1 Vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys

Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman kärjen ”Yhdenvertaiset, ennaltaehkäisevät ja vaikuttavat palvelut” alatavoitteisiin kuuluu nykyisen tilaverkon uudistaminen tavoitetilan mukaiseksi. Vammaisten työ- ja päivätoiminnan palveluverkkoselvitys ja vammaissosiaalityön selvitys tässä 4. aallossa ovat jatkoa palveluverkkovalmistelun 2. aallossa valmistuneelle alustavalle vammaisten asumisen selvitykselle. Lisäksi jatkovalmistelussa selvitetään nyt valmisteltavan vammaissosiaalityön sijoittumista niissä sosiaalipalveluissa, joissa toimintoja kootaan isompaan kokonaisuuteen. Jatkovalmistelussa vammaisten asuminen, päiväaikainen toiminta, vammaissosiaalityö sekä vaativat erityispalvelut työstetään kokonaisvaltaiseksi VAPA 2035 -ohjelmaksi.

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksen tavoitteet

Vammaisten palvelujen tarkastelussa keskeinen tavoite on toiminnallisesti ja taloudellisesti kestävä palvelurakenne, jossa asiakas saa tarpeita vastaavat palvelut oikea-aikaisesti.

Selvityksen kärkiä ovat:

1. Kokonaiskuvan muodostaminen vammaisten työ- ja päivätoiminnasta sekä vammaissosiaalityöstä
2. Palvelun tuotantotapojen uudistaminen ja monipuolistaminen
3. Palvelurakenteiden selkiyttäminen ja uudistaminen kokonaistaloudellisesta näkökulmasta
4. Toimitilojen uudistamistarpeiden selvitys ja suunnittelu
5. Palveluverkon kehittäminen eri palvelukokonaisuudet huomioiden

Selvityksen toteutustapa

Selvitystä on tehty virkajohdon alaisuudessa konsulttiyhtiö Futurice Oy:n ollessa valmistelun tukena. Ohjelman työstämiseen on osallistunut vammaisten palveluista asiantuntijoita ja selvityksen sisältöjä on työstetty tiiviissä työryhmytyöskentelyssä. Valmistelussa on käytetty pohjana avoimen datan tilastotietoja mm. THL, Tilastokeskus, Sotkanet ja Kela. Nykytila-analyyysien pohjana on lisäksi käytetty poikkileikkausdataa Pirkanmaan hyvinvointialueen omista tietojärjestelmistä.

Nykytilan kuvaus ja muutospaineet

Vammaisten työ- ja päivätoiminta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Vammaisten työ- ja päivätoiminnalla on 15 kunnan alueella yhteensä 44 toimipistettä. Kehitysvammaisten työ- ja päivätoimintaa järjestetään sekä omana tuotantona (23 yksikköä) että ostopalveluna (21 yksikköä). Merkittävä osa vaikeavammaisten päivätoiminnasta tuotetaan ostopalveluna (3 yksikköä).

Kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminnan oman tuotannon yksiköissä on asiakkaita yhteensä noin 850 ja ostopalveluissa noin 730. Työ- ja päivätoiminnan asiakkaista 90 % sijoittuu 11 suurimman kunnan alueilla sijaitseviin yksiköihin. Oman tuotannon yksiköiden koot ja asiakasmäärät vaihtelevat suuresti: pienimmässä on vain yksi työntekijä ja neljä asiakasta, suurimmassa 17 työntekijää ja 135 asiakasta.

Toiminnan haasteena ovat hajallaan olevat pienet ja haavoittuvat yksiköt, tilojen kunto ja toiminnalliset puutteet sekä asiakas- ja työturvallisuus. Palvelun kysynnän kasvupaineet ovat maltillisia, mutta epävarmuutta tuo mm. uuden vammaispalvelulain vaikutus palvelujen kysyntään. Asiakkaiden ohjaaminen yksilöllistä palvelutarvetta vastaavan toiminnan piiriin ei kuntakohtaisesti ole aikaisemmin ollut aina mahdollista ja tämä edellyttää hyvinvointialueen tasolla jatkotyöstämistä.

Toimintayksiköiden keskittämisellä haetaan henkilöstöresurssin tarkoituksenmukaisempaa käyttöä ja erilaisiin asiakastarpeisiin paremmin sopivia vaihtoehtoja. Lisäksi toimintatapoja uudistamalla voidaan tasapainottaa tilainvestointeja tilanteessa, jossa merkittävä osa fyysistä palveluverkkoa on saneerauksen tarpeessa tilojen huonon tai epätarkoituksenmukaisen rakenteen takia.

Käsiteltävänä olevassa työ- ja päivätoiminnan palveluverkkoselvityksessä on arvioitu olemassa olevia tiloja niiden kunnan ja toiminnallisten tarpeiden näkökulmasta. Alustavassa suunnitelmassa on arvioitu toimintayksiköiden yhdistämismahdollisuuksia 23:sta toimipisteestä 16:een toimipisteeseen ja asetettu tilojen uudistamistarpeita kiireellisyysjärjestykseen. Toimipisteitä yhdistämällä asiakaspaikkalukua voidaan kasvattaa. Nykyisten toimitilojen uudistamistarpeiden osalta selvitetään myös, onko muiden palvelulinjojen osalta palveluverkkoselvitysten perusteella vapautumassa tiloja, jotka soveltuisivat esimerkiksi vammaisten työ- ja päivätoiminnan käyttöön. Lisäksi liikkuvia päivätoimintaryhmiä laajennetaan ja luodaan rinnalle mahdollisuus osallistua etäpäivätoimintaan. Nämä osaltaan vaikuttavat fyysisten tilojen tarpeeseen.

Työ- ja päivätoiminta sekä asuminen liittyvät tiiviisti toisiinsa. Aiemmin valmistuneen vammaisten asumispalvelujen selvityksen tilaselvityksiä on nyt valmistuvassa työssä tarkastelu rinnakkain työ- ja päivätoiminnan tilojen kanssa. Aiemmassa asumispalveluselvityksessä todettiin, että yhteensä 17 yksikköä eivät täytä nykyisiä asumisen vaatimuksia. Asumispalveluissa on arvioitu tilojen tiivistämismahdollisuuksia nykyisestä 42 yksiköstä 37 yksikköön. Lisäksi tilojen uudistamistarpeita on asetettu kiireellisyysjärjestykseen tilojen kunnan sekä toiminnallisuuden näkökulmasta.

Vammaissosiaalityö

Vammaissosiaalityötä tehdään Pirkanmaalla tällä hetkellä 13 toimipisteessä, joista merkittävässä osassa työskentelee vain muutamia työntekijöitä ja osassa toimipisteitä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

on vain yksi vammaissosiaalityön työntekijä. Vuoden 2023 alkupuolella Pirkanmaalla oli palvelutuotannon arvion mukaan vammaispalveluissa n. 11 400 asiakasta. Asiakkaista noin puolet on Tampereella. Vammaissosiaalityöstä n. 70 % on kirjallista, puhelimitse tai verkostoyhteistyössä tapahtuvaa selvitys- ja päätöksentekotyötä ja 30 % asiakaskohtaamista. Asiakaskohtaamisista n. 80–90 % toteutetaan liikkuvana palveluna eli työntekijä tapaa asiakkaan kotona tai muussa arjen ympäristössä. Valtaosa hakemuksista tulee paperihakemuksina ja varsinaista asiakasvastaanottotyötä vammaispalvelutoimistoissa on vähän.

Vammaissosiaalityössä on käynnissä uudelleenorganisointi, joka on marraskuussa 2023 vielä kesken, ja jonka tulokset vaikuttavat tulevaisuuden palveluiden verkostoon. Uudelleenorganisoinnin tavoitteena ovat riittävän kokoiset ns. lähitiimit, jotka hoitavat maantieteellisesti ja asiakasmääriltään tasaisesti jaettuja alueita. Alueet eivät ole nykyisistä alue- tai kuntarajoista riippuvaisia. Mahdollisesti perustetaan myös keskitettyjen toimintojen tiimi tai tiimejä, jotka hoitavat tiettyjä koko Pirkanmaan asiakkaita koskevia vammaissosiaalityön tehtäviä. Nämä tavoitteet on huomioitu tässä selvityksessä.

Tavoitteena on tulevaisuudessa tiivistää vammaissosiaalityön toimipisteiden määrää sekä päästä eroon yksintyöskentelystä ja epätarkoituksenmukaisista tiloista. Toiminnan näkökulmasta 13:n toimipisteen tiivistämistä seitsemään on pidetty tarkoituksenmukaisena ratkaisuna. Etäisyydet sekä työntekijä- ja asiakasmäärät huomioiden on nähty selkeä tarve toimitiloille jatkossa etenkin Kangasalla, Tampereella ja Sastamalassa. Neljän muun alueellisen lähitiimin toimitilat voidaan yhteensovittaa jatkovalmistelussa muiden sosiaalipalvelujen yhteyteen sote-keskuksiin tai muiden mahdollisesti keskitettävien sosiaalipalvelujen kanssa yhteisiin tiloihin tarkoituksenmukaiseksi katsottavalla tavalla. Kehittämistoimina lisätään etäyhteyden avulla tapahtuvan asiakastyöskentelyn määrää sekä ohjataan asiakkaita asioimaan yleisen neuvonnan ja hakemusten laatimisen avustamisasioissa yleisiin palvelupiteisiin kuten esimerkiksi Kotitorille ja Lähitoreille.

Uuden vammaispalvelulain voimaantuloajaksi on ilmoitettu 1.1.2025. Voimaan tullessaan laki toisi merkittävän määrän uusia velvoitteita palvelun järjestäjälle sekä lisäksi asiakkaiden subjektiivisia oikeuksia useisiin eri palveluihin. Lain soveltamisalaan ja sisältöön voi vuoden 2024 aikana tulla tarkennuksia, jotka huomioidaan jatkovalmistelussa. Jatkovalmistelussa vammaisten asumisen, päiväaikaisen toiminnan, vammaissosiaalityön sekä vaativien erityispalvelujen kokonaisuus nivotaan yhteen VAPA 2035 -suunnitelmaksi ja syvennetään konkreettisiksi toimenpiteiksi. Tuotantotapa-analysit on tarkoituksenmukaista aloittaa vuoden 2023 taloustietojen valmistuttua.

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvitys on pykälän liitteenä.

Ehdotus

Vanhusneuvosto

- merkitsee vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksen tiedoksi, ja
- antaa kommentit aluehallitukselle.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Päätös

Vanhusneuvosto päätti

- merkitä vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksen tiedoksi, ja
- olla antamatta kommentteja vammaisten päivä- ja työtoiminnan sekä vammaissosiaalityön selvityksestä. Vanhusneuvostoa tulee kuulla asioissa, joilla on erityisesti merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Tiedoksi

Aluehallitus, Päivi Tryyki, Tuulikki Parikka

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 123

Viestintä ja tiedottaminen Pirkanmaan hyvinvointialueella

8969/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Elina Kinnunen, VIESTINTÄJOHTAJA, elina.kinnunen@pirha.fi

Viestintäjohtaja Elina Kinnunen esittelee Pirkanmaan hyvinvointialueen viestintää ja tiedottamista.

Vanhusneuvosto on kokouksessaan 13.6.2023 § 54 käsitellyt Pirkanmaan hyvinvointialueen viestintää: "Asiointi ja tiedonsaanti on Pirkanmaan hyvinvointialueella painottunut pääasiassa Pirha.fi -internetsivuille. Sivut ovat toistaiseksi toimineet huonosti, eikä haluttua tietoa ole löytynyt. Sivustoa ollaan parantamassa, mutta toimivatkaan sivut eivät palvele kaikkia hyvinvointialueen asukkaita. Erityisesti tämä koskee sitä suurta joukkoa ikäihmisiä, jotka eivät osaa tai voi käyttää tarjolla olevia nettipalveluja. Neuvontaa tulee saada myös puhelimitse ja kasvokkain. Kotitorista ja puhelinnumeroista tulee tehdä esite, jota voitaisiin jakaa mm. kirjastoissa, lähitoreilla, muissa kokoontumispaikoissa sekä kotihoidossa, omaishoitajille jne. Tästä olisi paljon hyötyä myös muille kuin ikääntyneille. Vanhusneuvosto esittää hyvinvointialueen viestinnälle tärkeimpien neuvontanumeroiden jakamista elokuun aikana painetulla esitteellä, jota voidaan jakaa tai laittaa ilmoitustaululle, sekä ilmoituksena kaikissa alueen paikallislehdissä."

Pirkanmaan hyvinvointialueen uudet verkkosivut on julkaistu marraskuussa 2023. Erilaisten käyttäjäryhmien kanssa sivusto on nyt rakennettu aiempaa helppokäyttöisemmäksi ja asiakaslähtöisemmäksi. Sivuston ulkoasu, sisältö ja tekninen käyttöliittymä muuttuivat. Sivustolta löytää aiempaa sujuvammin tiedot hyvinvointialueen palveluista, toiminnasta ja ajankohtaisista asioista.

Lisäksi Pirkanmaan hyvinvointialueella on jaettu asukastiedote kaikkiin kotitalouksiin 8.11.2023. Lehdessä on asiaa muun muassa rokotuksista, palveluverkkouudistuksesta ja lähitoreista. [Linkki sähköiseen versioon asukastiedotteesta.](#)

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää merkitä tiedoksi

- viestintäjohtaja Elina Kinnusen esityksen
- käydyn keskustelun.

Kokouskäsitely

Viestintäjohtaja Elina Kinnunen oli läsnä kokouksessa tämän pykälän käsittelyn ajan.

Päätös

Vanhusneuvosto päätti merkitä tiedoksi

- viestintäjohtaja Elina Kinnusen esityksen

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

- käydyn keskustelun.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 124

Kotihoidon tukipalveluiden, kotiin vietävien palveluiden, ikääntyneiden asumisen palveluiden ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden myöntämisen perusteet

543/2022

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuula Jutila, TOIMIALUEJOHTAJA, tuula.jutila@pirha.fi

Mari Ollinpoika, TOIMIALUEJOHTAJA, IKÄIHMISTEN, mari.ollinpoika@pirha.fi

Liitteet

- 1 Vanhusneuvoston lausunto kotihoidon tukipalveluiden, kotiin vietävien palveluiden, ikääntyneiden asumisen palveluiden ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden myöntämisen perusteista
- 2 Liite 1 Palveluiden myöntämisen perusteet, vanhusneuvosto
- 3 Liite 2 Kotihoidon palveluiden myöntämisen perusteet
- 4 Liite 3 Kotona asumisen tukipalveluiden myöntämisen perusteet
- 5 Liite 4 Ikääntyneiden asumisen palveluiden myöntämisen perusteet
- 6 Liite 5 Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisen perusteet
- 7 Liite 6 RAI-mittaritietojen kuvaus

Pirkanmaan hyvinvointialueen aluehallitus on hyväksynyt kokouksessaan 24.10.2022 myöntämisen perusteet useisiin sosiaalihuollon palveluihin. Osassa myöntämisen perusteita on todettu kuluneen vuoden aikana tarpeita tarkennuksille, joita on valmisteltu päätöksentekoon aluehallitukselle. Myöntämisperusteet käsitellään aluehallituksessa 18.12.2023.

Ikäihmisiä koskevat sosiaalihuollon palvelujen päivitettävät myöntämisperusteet ovat:

- Kotihoidon palvelut
- Kotona asumisen tukipalvelut
- Ikääntyneiden asumisen palvelut
- Sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumisen tuen palvelut

Liitteessä 1 on kootusti myöntämisen perusteisiin esitettävät muutokset. Liitteinä 2–5 erilliset myöntämisen perusteet (kotihoidon palvelut, kotona asumisen tukipalvelut, ikääntyneiden asumisen palvelut, sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumisen tuen palvelut) -asiakirjat, joissa esitettävät muutokset on huomioitu. Edellä mainitut liitteet on toimitettu vanhusneuvoston jäsenille ennakoon tutustuttavaksi. Liitteessä 6 on kuvattu tarkemmin RAI-mittariston termejä, jotka suunnittelija Mari Jokela esittelee vanhusneuvostolle kokouksessa.

Ehdotus

Vanhusneuvosto

- antaa lausuntonsa kotihoidon palveluiden, kotona asumisen tukipalveluiden, ikääntyneiden asumisen palveluiden ja sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisen perusteisiin.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Kokouskäsitely

Merkittiin, että Erkki Törmä, Eila Henriksson ja Salme Lehtonen poistuivat kokouksesta § 124 aikana. Suunnittelija Mari Jokela oli läsnä kokouksessa tämän pykälän käsittelyn aikana ja poistui ennen päätöksentekoa.

Vanhusneuvosto päätti tarkastaa pykälän kokouksessa.

Päätös

Vanhusneuvosto päätti

- hyväksyä vanhusneuvoston lausunnon kotihoidon palveluiden, kotona asumisen tukipalveluiden, ikääntyneiden asumisen palveluiden ja sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumisen tuen palveluiden myöntämisen perusteisiin kokouksessa tehdyin muutoksin. Lausunnon liitteeksi laitetaan vanhusneuvoston aloite sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden myöntämisperusteiden tarkastamisesta.
- vanhusneuvoston lausunto kotihoidon tukipalveluiden, kotiin vietävien palveluiden, ikääntyneiden asumisen palveluiden ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden myöntämisen perusteista sekä vanhusneuvoston aloite sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden myöntämisperusteiden tarkastamisesta otettiin pöytäkirjan liitteeksi
- tarkastaa pykälän kokouksessa.

Tiedoksi

Tuula Jutila, Mari Ollinpoika, Sonja Vuorela, Anni Vainionpää

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 125

Vanhusneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta

383/2022

Valmistelijat / lisätiedot:

Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Vanhusneuvoston kokous 15.2.2023 § 6

Vanhusneuvoston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valinta

Perustelut

Valitaan vanhusneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja vuodelle 2023. Mikäli puheenjohtajan valinta ei ole yksimielinen, suoritetaan vaali (suljettu lippuäänestys). Vaalissa pöytäkirjantarkastajat toimivat äänten laskijoina.

Esitetään, että esittelypuheenvuorot puheenjohtajaksi on kestoaltaan enintään 3 min ja kannatuspuheenvuorot enintään 1 min.

Ehdotus

Valitaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja vuodelle 2023.

Päätös

Vanhusneuvoston puheenjohtajaksi valittiin Antero Saksala ja varapuheenjohtajaksi Leena Ojala.

Kokouskäsitteily

Puheenjohtajaehdokkaiksi asettuivat Leena Ojala ja Antero Saksala Kokouksessa suoritettiin vaali (suljettu lippuäänestys). Puheenjohtaja julisti puheenjohtajan vaalin tuloksen seuraavasti: Äänestyksessä on annettu yhteensä 35 äänestyslippua. Vaalissa ääniä ovat saaneet Leena Ojala 14 ääntä ja Antero Saksala 21 ääntä. Koska Antero Saksala on saanut eniten annettuja ääniä, vanhusneuvosto on valinnut hänet vanhusneuvoston puheenjohtajaksi.

Varapuheenjohtajaehdokkaiksi asettuivat Leena Ojala, Marianne Marenk sekä Kari Itkonen. Kari Itkonen luopui ehdokkuudestaan. Kokouksessa suoritettiin vaali (suljettu lippuäänestys).

Puheenjohtaja julisti varapuheenjohtajan vaalin tuloksen seuraavasti: Äänestyksessä on annettu yhteensä 35 äänestyslippua. Vaalissa ääniä ovat saaneet Leena Ojala 23 ääntä ja Marianne Marenk 12 ääntä. Koska Leena Ojala on saanut eniten annettuja ääniä, vanhusneuvosto on valinnut hänet vanhusneuvoston varapuheenjohtajaksi.

Vanhusneuvoston kokous 11.12.2023 § 125

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Valitaan vanhusneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja vanhusneuvoston toimikauden loppuun. Mikäli puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan valinta ei ole yksimielinen, suoritetaan vaali (suljettu lippuäänestys). Vaalissa pöytäkirjantarkastajat toimivat äänen laskijoina.

Esitetään, että esittelypuheenvuorot puheenjohtajaksi on kestoaltaan enintään 2 min ja kannatuspuheenvuorot enintään 1 min.

Ehdotus

Valitaan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja vanhusneuvoston toimikauden loppuun.

Kokouskäsitely

Jäsenet Kari Itkonen, Ilkka Kotiranta ja Anneli Kallio esittivät vanhusneuvoston puheenjohtajaksi Antero Saksalaa ja varapuheenjohtajaksi Leena Ojalaa vanhusneuvoston toimikauden loppuun. Esitystä kannatettiin yksimielisesti.

Päätös

Vanhusneuvosto päätti

- valita yksimielisesti Antero Saksalan vanhusneuvoston puheenjohtajaksi ja Leena Ojalan varapuheenjohtajaksi vanhusneuvoston toimikauden loppuun.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 126

Vanhusneuvoston valmistelutyöryhmän valinta

29291/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Vanhusneuvostolla on valmistelutyöryhmä, joka valmistelee ja hyväksyy esityslistan ja sille tulevat asiat. Valmisteluryhmä kokoontuu puheenjohtajan johdolla. Ryhmä kokoontuu Teams-kokouksena noin kaksi viikkoa ennen seuraavaa kokousta. Valmistelutyöryhmässä on puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi kolme jäsentä.

Ehdotus

Vanhusneuvosto

- valitsee valmistelutyöryhmän vanhusneuvoston toimikauden loppuun.

Kokouskäsitely

Jäsen Ilkka Kotiranta esitti varajäsen Eero Portaankorvan kannattamana vanhusneuvoston valmistelutyöryhmän kokoonpanoksi nykyistä kokoonpanoa toimimaan vanhusneuvoston toimikauden loppuun. Esitystä kannatettiin yksimielisesti.

Päätös

Vanhusneuvosto päätti

- valita yksimielisesti jäsenet Taina Törmän, Irma Koskelan ja Tapio Sompin jatkamaan vanhusneuvoston valmistelutyöryhmässä vanhusneuvoston toimikauden loppuun. Valmistelutyöryhmään kuuluvat lisäksi vanhusneuvoston puheenjohtajat ja pöytäkirjanpitäjät.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 127

Vanhusneuvoston jäsenen eroaminen, Akaa

27943/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Liitteet

1 Nykänen Martti, eronpyyntö

Aluehallitus on nimennyt 10.10.2022 § 223 sekä 19.12.2022 § 319 Pirkanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvoston jäsenet kuntien esitysten mukaisesti.

Vanhusneuvoston jäsen Martti Nykänen on pyytänyt eroa vanhusneuvoston jäsenyydestä. Jäsen voi ilmoittaa erostaan vanhusneuvostolle sähköpostitse. Yksittäisistä jäsenmuutoksista päättää Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintojohtaja kunnan esittämän perusteella (Aluehallitus 20.2.2023 § 50).

Eronpyyntö liitteenä.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää

- merkitä tiedoksi Martti Nykäsen eron vanhusneuvoston jäsenyydestä,
- pyytää Akaan kaupunkia tekemään esityksen uudesta jäsenestä hyvinvointialueen vanhusneuvostoon.

Päätös

Vanhusneuvosto päätti

- merkitä tiedoksi Martti Nykäsen eron vanhusneuvoston jäsenyydestä,
- pyytää Akaan kaupunkia tekemään esityksen uudesta jäsenestä hyvinvointialueen vanhusneuvostoon.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 128

Vanhusneuvoston varajäsenen eroaminen, Tampere

29078/2023

Valmistelijat / lisätiedot:

Riikka Piironen, SUUNNITTELIJA, riikka.piironen@pirha.fi

Liitteet

1 Kauhanen Maire, eronpyyntö.pdf

Aluehallitus on nimennyt 10.10.2022 § 223 sekä 19.12.2022 § 319 Pirkanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvoston jäsenet kuntien esitysten mukaisesti.

Vanhusneuvoston varajäsen Maire Kauhanen on pyytänyt eroa vanhusneuvoston jäsenyydestä. Jäsen voi ilmoittaa erostaan vanhusneuvostolle sähköpostitse. Yksittäisistä jäsenmuutoksista päättää Pirkanmaan hyvinvointialueen hallintojohtaja kunnan esittämän perusteella (Aluehallitus 20.2.2023 § 50).

Eronpyyntö liitteenä.

Ehdotus

Vanhusneuvosto päättää

- merkitä tiedoksi Maire Kauhasen eron vanhusneuvoston varajäsenyydestä,
- pyytää Tampereen kaupunkia tekemään esityksen uudesta varajäsenestä hyvinvointialueen vanhusneuvostoon.

Päätös

Vanhusneuvosto päätti

- merkitä tiedoksi Maire Kauhasen eron vanhusneuvoston varajäsenyydestä,
- pyytää Tampereen kaupunkia tekemään esityksen uudesta varajäsenestä hyvinvointialueen vanhusneuvostoon.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 129

Tiedoksi merkittävät asiat

Vanhusneuvosto merkitsee tiedoksi:

- Vanhusneuvoston talouden toteuma 1-10/2023.
- Puheenjohtajan terveiset Pirkanmaan hyvinvointisuunnitelman ohjausryhmästä ja Pirhan vaikuttamistoimielinten puheenjohtajatapaamisesta.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Vanhusneuvosto merkitsi tiedoksi:

- Ikä-HYTE-hankkeen esittely käsitellään vanhusneuvoston seuraavissa kokouksissa.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 130

Muut asiat

Muut esille tulevat asiat.

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Vanhusneuvosto merkitsi tiedoksi muut asiat:

- Vanhusneuvosto toteaa, että Hyvinvointialueiden vaikuttamistoimielimet kansalaisosallistumisen kanavana -raportin mukaan Pirkanmaan hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten palkkiot ovat Suomen toiseksi huonoimmat. Raportti on julkaistu Kunnallisalan kehittämissäätiön verkkosivuilla, [linkki](#).
- Vuoden 2024 ensimmäinen kokous pidetään tiistaina 6.2.2024 klo 14.
- Vuoden 2024 kokouspäivät ovat (vanhusneuvoston kokous 14.11.2023 §113 Vanhusneuvoston kokousaikataulu 2024)
 - tiistai 6.2.2024 klo 14
 - tiistai 12.3.2024 klo 14
 - tiistai 9.4.2024 klo 14
 - tiistai 7.5.2024 klo 14
 - tiistai 4.6.2024 klo 14
 - tiistai 20.8.2024 klo 14
 - tiistai 17.9.2024 klo 14
 - tiistai 8.10.2024 klo 14
 - tiistai 5.11.2024 klo 14
 - tiistai 10.12.2024 klo 14.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

§ 131

Kokouksen päättäminen

Ehdotus

Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 17.09.

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty asianhallintajärjestelmässä

Muutoksenhakukielto

§118, §119, §120, §121, §122, §123, §124, §125, §126, §127, §128, §129, §130, §131

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (Laki hyvinvointialueesta 141 §).